

NAUJIENLAIŠKIS

2026 m. balandis, Nr. 6

Artėjantys renginiai

[Birželio 3-4 d. Europos inovacijų tarybos susitikimas, Briuselis, Belgija](#)

[Birželio 11 d. EIPM CPO Roundtable 2026 \(EIPM / pirkimai / inovacijų valdymas\), Šveicarija](#)

[Birželio 10-12 d. EUSPRI metinė konferencija, Valensija, Italija](#)

MIP tinklas - apie mokslą ir inovacijas

Mokslo ir politikos dialogas šiandien tampa ne prabanga, o būtinybe - ypač kai sprendimai turi būti greiti, atsparūs ir pagrįsti įrodymais. Užbaigdami šį naujienlaiškio ciklą, norime ne tik atsigręžti į nuveiktus darbus, bet ir aiškiai įvardyti, kur matome didžiausią pridėtinę tinklo vertę: geriau sujungti tyrėjai, politikos formuotojai ir praktikai, kad žinios virstų veiksmingomis priemonėmis. MIP tinklas skatino tarpsektorinę partnerystę sudarydamas sąlygas efektyvesniam žinių perdavimui į viešąją politiką.

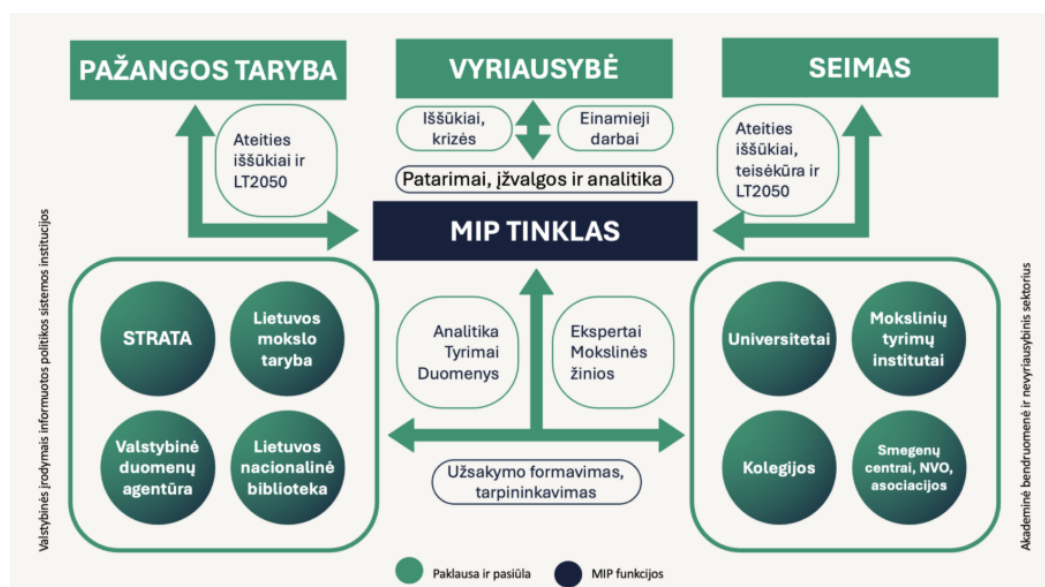
Iki kitų horizontų!

Mokslo ir inovacijų patarėjų tinklo vadovė Salomėja Vanagienė

Mokslo ir inovacijų patarėjų tinklo kelias

Parengė Salomėja Vanagienė

Mokslo ir inovacijų patarėjų (MIP) tinklo perspektyva šiandien neatsiejiama su tuo, kad jis buvo sukurtas kaip investicija į valstybės sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo pajėgumų didinimą pagal RRF finansuojamą projektą, kuriuo siekta vienu metu plėtoti „Europos horizonto“ NCP tinklą ir įveikinti MIP tinklą Vyriausybės institucijose, didinant mokslinių tyrimų ir inovacijų įtraukimą į viešąją politiką. Projektas suformavo aiškią MIP veikimo logiką ministerijose ir Vyriausybės kanceliarijoje - nuo politikos sričių stebėsenos ir analizės iki strateginių dokumentų kokybės stiprinimo, kuriant mokslu grįstų sprendimų priėmimo kultūrą.

Siūlomas mokslo ir inovacijų patarėjų tinklo veikimo mechanizmas. Autorius - MIP tinklas

2023 m. buvo įkurtas MIP tinklas ir prasidėjo jo veiklos Vyriausybės institucijose. Nuo tada tinklas orientavosi į tarpsektorinį bendradarbiavimą (mokslas-valdžia-verslas), identifikavo MTEPI prioritetus pagal institucijų poreikius, inicijavo temines iniciatyvas (pvz., mokslo diplomatijos ar ArtTech kryptys), organizavo aktualius renginius ir stiprino ryšius su nacionalinėmis tyrimų infrastruktūromis bei viešosios politikos procesų dalyviais. Lygiagrečiai buvo nuosekliai investuojama į kompetencijas: MIP tinklo nariai mokėsi iš tarptautinių praktikų (vizitai pas mokslo patarėjus Jungtinėje Karalystėje, Ispanijoje ir Estijoje), plėtojo bendradarbiavimą su užsienio mokslo patarėjų tinklais ir gilino žinias apie „mokslas-politikai“ (science-for-policy) patarimų poveikį sprendimų priėmimui. Tinklo veikloje taip pat išryškėjo sisteminis vaidmuo atstovaujant ministerijas ES bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos Horizontai“ komitetuose, įvairiuose formatuose su suinteresuotais partneriais siekiant prisidėti prie valstybės strateginių tikslų įgyvendinimo ir kokybiškesnio viešosios politikos priemonių vertinimo.

Tvirtą argumentaciją MIP tinklo tęstinumui suteikia [TSI \(EIPM\) projekto rezultatai \(2025\)](#): JRC ataskaita pabrėžia, kad Lietuva jau turi pagrindinius įrodymais grįsto valdymo (EIPM) ekosistemos komponentus, o MIP tinklo diegimas įvardijamas kaip reikšmingas pastarųjų metų šalies progreso stiprinant mokslo-politikos sąsajas, įrodymais. TSI kelrodžio logika aiški – pereiti nuo pavienių iniciatyvų prie sisteminio sprendimo: institucionalizuoti EIPM funkcijas, didinti politinį dėmesį ir užtikrinti, kad rekomendacijos virstų ilgalaikiais veikimo mechanizmais.

Projekto pradžioje tikėtasi, kad jam pasibaigus Vyriausybės institucijos įsteigs mokslo ir inovacijų patarėjų pareigybes ir taip užtikrins šių veiklų tęstinumą. 2025 m. pabaigoje įvykęs Seimo Ateities komiteto svarstymas dėl MIP tinklo tapo svarbiu atskaitos tašku – komitetas pripažino MIP tinklo kuriamą naudą strateginiam valdymui ir vieningai išsakė poreikį tęsti veiklą, kartu svarstant tvaresnį institucinį ir finansavimo modelį po projekto pabaigos.

Aptarus tęstinumo perspektyvas ir pateikus siūlymą Vyriausybės kanceliarijai, buvo sutarta,

kad, atsižvelgiant į ribotas biudžeto galimybes, sprendimus dėl patarėjų išlaikymo po projekto pabaigos (2026 m. gegužės mėn.) turės priimti pačios institucijos.

Analizuojant perspektyvas dėl mokslo-politikos įgyvendinimo ir MIP tinklo veiklų užtikrinimo ateityje svarbu strategiškai išdiskutuoti ir rasti bendrus sutarimus šiose kryptyse:

- **Sisteminis koordinavimas valstybės mastu:** reikalingas vieningas mokslu grįstų viešosios politikos sprendimų priėmimo koordinavimas visose Vyriausybės institucijose; būtinas horizontalus mokslo-politikai jungčių koordinavimas; būtini bendri standartai ir vieningi veikimo principai visoms institucijoms.
- **Institucionalizavimas:** reikalinga koordinuojama sąveika tarp Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų ir žinių tarpininkų; būtina pereiti nuo projektinės mąstysenos prie nuolatinės įtvirtintos veikimo sistemos; reikalingas MIP pozicijos įtvirtinimas valstybės valdyme.
- **Tvarus finansavimas:** reikalinga pereiti nuo projekcinio finansavimo prie biudžetinio;
- **Poveikio matavimas:** būtina sukurti standartizuotus poveikio matavimo instrumentus, rodiklius ir užtikrinti atskaitomybės nuoseklumą.

MIP tinklo veikimas yra įvardijamas kaip svarbus progreso stiprinant mokslo-politikos sąsajas rodiklis. Kitas žingsnis – institucionalizuoti Vyriausybės institucijose šias pozicijas ir užtikrinti jų tvarumą. Tinklo ateities ir jo veikimo efektyvumas labai priklauso nuo aiškiai nustatytų standartų, numatytų bendrų veiklos rezultatų, poveikio ir nuoseklaus jo vertinimo fiksavimo. Tik tokiu atveju MIP pozicijos Vyriausybės institucijose kuriama vertė būtų aiškiai matoma viešosios politikos sprendimų priėmimo procese ir jo kokybės užtikrinime.

Startavo EIPM 2.0

Parengė Salomėja Vanagienė

Lenkijoje įvyko techninės paramos priemonės (TSI) projekto „Supporting evidence-informed policy making for the twin transition“ nacionaliniame „kick-off“ renginys (EIPM 2.0).

Renginyje dalyvavo Mokslo ir inovacijų patarėjų tinklo vadovė Salomėja Vanagienė.

Vasario 12 d. Varšuvoje, Lenkijos mokslų akademijos (PAN) rūmuose „Pałac Staszica“, surengta nacionalinė konferencija, atidariusi Europos Komisijos TSI projektą. Šiame projekte dalyvauja septynios valstybės narės – Ispanija (lyderė), Austrija, Kipras, Prancūzija, Airija, Lenkija ir Portugalija. Lenkijoje prie projekto įsitraukė 14 institucijų, tarp jų – KPRM, PAN, finansų, infrastruktūros ir klimato ministerijos, NCBR, NCN, KSAP, Seimo BEOSR, Senato kanceliarija ir „Łukasiewicz“ tinklas.

EIPM 2.0 organizuojamas atsižvelgiant į 2022–2025 m. įgyvendintą TSI iniciatyvą, kai JRC ir OECD padėjo septynioms šalims (tarp jų – Lietuvai) įvertinti EIPM ekosistemas, užpildyti spragas ir parengti šalių „roadmapus“ – tai tapo pamatu tolesnėms reformoms ir gebėjimų stiprinimui. Lietuvos ataskaitoje kaip naudos gavėjai nurodyti Vyriausybės kanceliarija, STRATA ir LMT. Dokumentas su diagnostika, poreikių analize ir įgyvendinimo gairėmis rodo, kad institucinės sąsajos tarp mokslo ir politikos jau stiprėja, bet būtina tvaresnė institucionalizacija. EIPM 2.0 tikslai – remiantis šiomis pamokomis išplėsti reformas į naujas šalis ir gilinti sektorinį pajėgumą žaliajai bei skaitmeninei transformacijoms, stiprinant koordinavimą, kompetencijas ir mokslo-politikų bendradarbiavimą.

Renginio dalyviai suformulavo aiškius lūkesčius dėl apčiuopiamų EIPM 2.0 rezultatų Lenkijoje: projekto pabaigoje JRC parengs galutinę ataskaitą su konkrečiomis „roadmap“ rekomendacijomis viešajai administracijai, o nacionaliniu lygmeniu tikimasi įtvirtinti aiškesnes mokslo-administracijos komunikacijos grandines, sustiprinti ekspertų vaidmenį teisėkūroje ir pripažinti mokslininkų indėlį į viešąjį patarimą. Dirbtuvėse įvardytos kryptys – EIPM apsauga nuo dezinformacijos, generatyvinio DI naudojimo gairės, mokslininkų įtraukos didinimas bei nacionalinio mokslo patarimo ekosistemos žemėlapiu parengimas – taps rekomendacijoms ir praktinėms gairėms. Vertės požiūriu tikimasi didesnio sprendimų skaidrumo ir pasitikėjimo institucijomis, veikiančios tarptautinių gerųjų praktikų mainų platformos. Taip pat gebėjimų

sektoriuose – ypač žaliosios ir skaitmeninės transformacijų srityse – dirbti su įrodymais, kas padės stiprinti demokratinį atsparumą ir patikimesnę viešąją valdyseną.

Lietuvos TSI projekto ataskaita: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC141125>

Naujieną apie renginį: <https://pan.pl/demokracja-potrzebuje-nauki-inauguracja-projektu-eipm-2-0-w-palacu-staszica/>

Patarėja dalyvavo CBE JU suinteresuotų šalių forume

Parengė Ugnė Dirdaitė

Kovo 24 d. Briuselyje vyko Circular Bio-based Europe Joint Undertaking (CBE JU) suinteresuotų šalių forumas, į kurį buvo pakviesta mokslo ir inovacijų patarėja, vykdanči funkcijas Žemės ūkio ministerijoje. Forume buvo aptarta, kaip paskatinti mažas ir vidutines įmones kurti ir plėtoti biogristas inovacijas Europoje.

Forumo akimirka. Autorė - U. Dirdaitė.

„Circular Bio-based Europe Joint Undertaking“ (CBE JU) yra 2 milijardų vertės institucinė partnerystė tarp Europos Sąjungos ir „Bio-based Industries Consortium“ (BIC). Jų tikslas – paspartinti inovacijų procesus finansuojant industrinius tyrimus, inovacijų projektus ir flagmanų kūrimą. CBE JU veikia pagal programos „Europos horizontas“ taisykles, tačiau yra labiau orientuota į praktinį inovacijų pritaikymą pramonėje. Forumo metu buvo akcentuota, kad Europai būtina stipri ir vieninga bendroji rinka, bioproduktai neturėtų konkuruoti su naftos pagrindu sukurtomis alternatyvomis, o didžiausias

iššūkis nėra technologijų trūkumas, bet jų plėtra (angl. scale-up). Taip pat pabrėžta, kad žiedinės ekonomikos srityje reikėtų mažinti reguliacinę našta.

Greta konferencijos vyko bioproduktų paroda, kurioje pristatyti CBE JU projektų rezultatai: tekstilės gaminiai, maisto ir kosmetikos ingredientai, taip pat žemės ūkyje naudojamos medžiagos, tokios kaip mulčas ir biopreparatai. Forumo metu taip pat užmegzti ryšiai su partneriais, kurie galėtų dalyvauti kitų metų Lietuvos pirmininkavimo renginyje.

Valstybės pažangos taryboje - dėmesys viešojo valdymo pertvarkos kryptių aptarimui

Parengė Vita Juknevičienė

2026 m. kovo 24 d. vykusio Valstybės pažangos tarybos posėdžio, kuriam pirmininkavo Ministrė Pirmininkė Inga Ruginienė, darbotvarkėje – viešojo valdymo pertvarkos klausimas. Posėdžio metu Vidaus reikalų ministerija pristatė savo parengtas viešojo valdymo apžvalgas, jų pagrindines įžvalgas ir galimas srities reformų kryptis, siejant jas su valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2050“ numatytais ilgalaikiais tikslais. Įžvalgas Tarybos nariams pristatė Vidaus reikalų ministerijos Mokslo ir inovacijų patarėja dr. Vita Juknevičienė.

Viešojo valdymo pertvarka strategijoje „Lietuva 2050“ įvardijama kaip viena svarbiausių per artimiausią dešimtmetį. Ši pertvarka siejama su poreikiu stiprinti strategišką, lankstų, efektyvų ir skaidrų valdymą, didinti sistemos atvirumą bei geriau atliepti gyventojų poreikius, stiprinant bendruomenių saitus. Posėdyje akcentuota, kad viešojo valdymo pokyčiai svarbūs ne tik viešojo valdymo institucijų veiklos kokybei, bet ir bendram valstybės atsparumui, gebėjimui laiku reaguoti į kintančias aplinkybes bei užtikrinti nuoseklų strateginių sprendimų įgyvendinimą.

Vidaus reikalų ministerija 2025 m. atliko išsamias Lietuvos viešojo valdymo retrospektyvas, esamos situacijos ir tobulinimo perspektyvų apžvalgas. Buvo identifikuoti

planavimo dokumentuose numatyti priemonės ir veiksmai, susiję su viešojo valdymo tobulinimu, įvardinti esminiai sisteminiai pokyčiai, jų sąlygoti iššūkiai ir galimybės, taip pat buvo parengta Lietuvos ir užsienio šalių gerųjų praktikų analizė. Toks analitinis pagrindas leidžia viešojo valdymo pertvarką analizuoti sistemiškai ir planuoti tolesnius žingsnius remiantis ne pavieniais sprendimais, o nuoseklia situacijos analize.

*Nacionalinės pažangos tarybos pirmojo posėdžio dalyviai.
Autorius: LR Vyriausybės kanceliarijos.*

Pristatant apžvalgų išvadas pažymėta, kad 2015–2025 m. laikotarpiu Lietuvos viešojo valdymo sistema patyrė reikšmingą pokytį. Per šį laikotarpį nuo labiau fragmentuotos ir procedūromis grįstos sistemos judėta link labiau koordinuoto, į rezultatus ir gyventojų poreikius orientuoto modelio. Tai leidžia kalbėti apie platesnę viešojo valdymo brandą, kai vis daugiau dėmesio skiriama institucijų bendradarbiavimui, strateginiam valdymui, atskaitomybei bei viešųjų ir administracinių paslaugų kokybei.

Posėdyje taip pat aptartos sritys, į kurias turėtų būti nukreiptos tolesnės reformos. Viena jų – valstybės tarnybos stiprinimas. Pabrėžta, kad viešojo valdymo kokybė tiesiogiai priklauso nuo institucinių pajėgumų, žmoniškųjų išteklių kompetencijų, aiškaus vaidmenų pasiskirstymo ir gebėjimo prisitaikyti prie augančio uždavinių sudėtingumo. Kita svarbi kryptis – institucinės sąrangos optimizavimas ir funkcijų peržiūra, siekiant efektyvesnio atsakomybių paskirstymo, mažesnio dubliavimosi ir lankstesnio valdymo. Diskusijose taip pat akcentuota, kad viešasis valdymas turi būti tobulinamas atsižvelgiant į

gyventojų patirtį, viešųjų ir administracinių paslaugų patogumą, kokybę ir prieinamumą.

Aptariant galimas tobulinimo kryptis, buvo remiamasi ir tarptautinėmis praktikomis. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) SIGMA išskirtos viešojo valdymo reformų sritys, kitų šalių pavyzdžiai apie diegiamas inovacijas viešajame sektoriuje padeda formuoti Lietuvos viešojo valdymo tobulinimo kryptis.

Pristatytos apžvalgos parodė, kad viešojo valdymo pertvarka turi būti suprantama kaip nuoseklus ir ilgalaikis procesas. Ji apima ne tik atskirų priemonių įgyvendinimą, bet ir bendresnį požiūrio pokytį į tai, kaip organizuojamas viešasis valdymas, kaip užtikrinamas veiklos koordinavimas, kaip stiprinami institucijų pajėgumai ir kaip kuriama didesnė vertė visuomenei. Buvo akcentuota, kad esminiai iššūkiai yra susiję su būtinybe valstybėje užtikrinti vykdomų reformų tęstinumą ir nuoseklų įgyvendinimą, siekiant ilgalaikių „Lietuva 2050“ strateginės vizijos tikslų.

Valstybės pažangos tarybos posėdyje taip pat buvo aptarti ir kiti strateginio valdymo klausimai – valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2050“ įgyvendinimas, Nacionalinio pažangos plano rengimo eiga, pažangos stebėsenos ir atskaitomybės tobulinimas. Vidaus reikalų ministerijos parengtų apžvalgų pristatymas prisidėjo prie platesnės diskusijos apie tai, kokio viešojo valdymo Lietuvai reikia artimiausiais metais. Jos suteikia pagrindą tolesniam svarstymui apie valstybės tarnybos stiprinimą, efektyvesnį institucijų veiklos organizavimą, didesnį orientavimąsi į gyventojų poreikius ir nuoseklų reformų įgyvendinimo tęstinumą.

Šiame procese svarbus buvo ir Mokslo ir inovacijų patarėjos vaidmuo. Posėdyje pristatytos įžvalgos atspindėjo ne tik atstovavimą ministerijai Valstybės pažangos taryboje, bet ir ankstesnį įsitraukimą į pačių apžvalgų rengimą. Rengiant apžvalgas, dirbta kartu su Vidaus reikalų ministerijos Viešojo administravimo ir vietos savivaldos bei Valstybės tarnybos politikos grupių patarėjais. Toks bendras darbas sudarė prielaidas apžvalgas

grįsti analitiniu požiūriu, tarpdisciplinine prieiga ir viešojo valdymo pertvarkai aktualių praktinių klausimų analize.

Mokslo ir inovacijų patarėja dr. Vita Juknevičienė Nacionalinės pažangos tarybos posėdyje. Autorius - LR Vyriausybės kanceliarijos.

Su Vidaus reikalų ministerijos parengtomis apžvalgomis galima susipažinti [čia](#).

Teisingumo ministerija siekia stiprinti bendradarbiavimą su akademinė bendruomene.

Parengė Audronė Varnagirė ir Reda Gabrilavičiūtė

2026 m. kovo 6 d. Teisingumo ministerijoje pristatytas septintasis metinis teisės pranešimas „Lietuvos teisė 2025: esminiai pokyčiai“, kurį parengė Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos mokslininkai. Metiniame teisės pranešime pristatytas mokslinis svarbiausių 2025 metų teisinio reguliavimo ir praktikos pokyčių, kurie veikė Lietuvos teisės sistemą, vertinimas viešosios, privatinės, Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės srityse.

Kaip pažymėjo Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos prodekanė studijoms, l. e. p.

dekanė prof. dr. Lina Novikovienė, kasmetinis teisės pranešimas leidžia ne tik sistemiškai įvertinti svarbiausius teisinio reguliavimo pokyčius, bet ir atskleisti jų realų poveikį valstybės valdymui, verslui bei kiekvienam žmogui. 2025 metų analizė rodo, kad teisė šiandien susiduria su itin kompleksiniais iššūkiais – nuo geopolitinio saugumo stiprinimo iki žmogaus teisių apsaugos ir technologinės transformacijos, todėl ypač svarbus tampa nuoseklus, įrodymais grįstas teisėkūros procesas.

Renginio akimirka. Autorius – Mykolo Romerio universitetas.

Teisingumo ministrė Rita Tamašunienė akcentuoja, kad ministerijos veikla, orientuota į žmogaus teisių apsaugos užtikrinimą, tarptautinių įsipareigojimų vykdymą, nacionalinio saugumo stiprinimą bei modernios, visuomenės pasitikėjimą stiprinančios teisinės aplinkos kūrimą, leido pasiekti rezultatų, patvirtinančių nuoseklų šių prioritetų įgyvendinimą ir reikšmingą pažangą teisingumo srityje.

Daugiau informacijos apie Lietuvos teisės 2025 esminius pokyčius rasite [čia](#) ir [čia](#).

Teisingumo ministrė Rita Tamašunienė 2026 m. kovo 9 d. susitiko su Mykolo Romerio universiteto rektore Inga Žalėniene. Susitikimo metu aptartos bendradarbiavimo galimybės stiprinant pirminę ir antrinę teisinę pagalbą bei plečiant Lietuvos kalėjimų tarnyboje ir Lietuvos probacijos tarnyboje dirbančių pareigūnų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybes.

Bendradarbiavimas su universitetu atveria galimybes stiprinti teisinės pagalbos sistemą ir

didinti jos prieinamumą gyventojams, ypač regionuose. Į šią veiklą įtraukiami studentai gali praktiškai taikyti studijų metu įgytas žinias, taip kartu stiprinant būsimųjų teisininkų kompetencijas. Partnerystė su akademinė bendruomene taip pat sudaro sąlygas plėsti pareigūnų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybes. Toks mokslo ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimas kuria ilgalaikę vertę tiek teisei sistemai, tiek visuomenei.

Daugiau informacijos apie Lietuvos teisės 2025 esminius pokyčius rasite [čia](#).

2026 m. kovo 30 d. teisingumo ministrė Rita Tamašunienė susitiko su Lietuvos mokslų akademijos prezidentu prof. habil. dr. Vytautu Nekrošiumi. Susitikimo metu sutarta plėtoti bendradarbiavimą, pasirašant sutartį tarp Teisingumo ministerijos ir Lietuvos mokslų akademijos.

Susitikimo metu buvo diskutuota apie mokslo ir praktikos sąveikos stiprinimą, vertintos galimybės dėl Lietuvos mokslų akademijos įtraukimo į valstybei aktualius klausimus, mokslinius tyrimus, ekspertizes aktualiais valstybės raidos klausimais. Taip pat akcentuota bendradarbiavimo su Lietuvos mokslų akademija teisinio švietimo plėtros, ypač regionuose, svarba, aptarti teisinės pagalbos teikimo gyventojams klausimai. Kaip pabrėžia teisingumo ministrė Rita Tamašunienė, glaudus bendradarbiavimas su akademinė bendruomene leidžia kurti pažangią, efektyvią ir visuomenės poreikius atliepiančią teisinę sistemą.

Daugiau informacijos apie Lietuvos teisės 2025 esminius pokyčius rasite [čia](#)

Mokslo proveržiai, pažangioji valdysena ir Lietuvos vaidmuo globaliose inovacijų ekosistemose

Parengė Vita Markevičiūtė

Paskutinę vasario savaitę Ženevoje Lietuvos delegacija turėjo išskirtinę galimybę įsitraukti į tarptautinį mokslo ir inovacijų dialogą bei iš

arti susipažinti su pažangiausiomis iniciatyvomis, formuojančiomis ateities technologijų kryptis. Kartu su kolegėmis: Vita Markevičiūtė, Mokslo ir inovacijų patarėja Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje, Lina Žiaukiene, Mokslo ir inovacijų patarėja Sveikatos apsaugos ministerijoje, ir Lina Novickyte, Mokslo ir inovacijų patarėja Finansų ministerijoje, vykę susitikimai su GESDA, CERN, Geneva Quantum Centre ir EPFL atstovais atskleidė ne tik globalias tendencijas, bet ir labai konkrečias galimybes Lietuvai.

Nuo mokslo numatymo iki numatomosios valdysenos

Susitikimo su GESDA metu, dalyvaujant Marga Gual Soler, GESDA vyresniajai mokslo diplomatijos patarėjai, buvo pristatytas „GESDA Science Breakthrough Radar“ – vienas ambicingiausių pasaulyje mokslo ir technologijų tendencijų žemėlapių, apimantis 42 mokslo sritis ir prognozuojantis proveržius 5, 10 ir 25 metų horizontuose. Diskusijose daug dėmesio skirta tam, kaip šios įžvalgos galėtų būti praktiškai integruojamos į viešąjį valdymą Lietuvoje. Išryškėjo numatomosios valdysenos potencialas – galimybė politikos formavimą grįsti ne tik esamais duomenimis, bet ir ateities technologijų scenarijais, testuoti sprendimus per reguliavimo eksperimentus bei kurti ankstyvojo perspėjimo mechanizmus. Toks požiūris leistų Lietuvai pereiti prie labiau į ateitį orientuotos ir strategiškai nuoseklios viešosios politikos.

CERN: fundamentinis mokslas ir strateginė grąža valstybei

Vizitas į CERN ir susitikimai su čia dirbančia Lietuvos mokslininkų bendruomene, kartu su Vitalijumi Gailiumi, Lietuvos nuolatinės atstovybės Ženevoje patarėju, dar kartą patvirtino šios organizacijos svarbą Lietuvai. Apsilankymas CERN Duomenų centre ir Antimaterijos fabrike suteikė galimybę iš arti pamatyti vieną pažangiausių pasaulyje mokslinių duomenų infrastruktūrų ir tyrimų aplinkų. Dirbtinio intelekto ir kvantinių skaičiavimų integracija į duomenų analizę bei antihidrogeno tyrimai atskleidžia, kaip

fundamentinis mokslas kuria prielaidas naujoms technologijoms. Susitikimai su Lietuvos mokslininkais – dr. Mindaugu Šarpiu, dr. Gediminu Šarpiu ir dr. Laura Šerkšnyte – leido geriau suprasti praktinę Lietuvos dalyvavimo CERN vertę: nuo aukščiausio lygio mokslinių tyrimų iki technologinių sprendimų kūrimo ir tarptautinių tinklų stiprinimo. CERN narystė Lietuvai suteikia ne tik prieigą prie infrastruktūros, bet ir generuoja apčiuopiamą ekonominę bei technologinę grąžą.

Vizito akimirka. Autorė – V. Markevičiūtė.

Nuo mokslo iki inovacijų ir technologijų perdavimo

Svarbi vizito dalis buvo ir susitikimai su Geneva Quantum Centre atstovais, kurie pristatė Šveicarijos kvantinių technologijų ekosistemą – nuo kvantinių jutiklių iki kvantinio ryšio ir kompiuterijos sprendimų. Diskusijose aptartos galimybės Lietuvai įsitraukti į bendrus tyrimus, ypač kvantinio saugumo ir taikomųjų sprendimų srityse.

Vizitas į EPFL (École polytechnique fédérale de Lausanne) ir EPFL Innovation Park atskleidė, kaip kuriama viena pažangiausių Europos inovacijų ekosistemų. Čia moksliniai tyrimai, verslas ir startuolių kūrimas yra glaudžiai integruoti, o technologijų perdavimas tampa natūralia mokslo proceso dalimi. EPFL modelis parodė, kaip nuosekliai vystoma

„deep tech“ komercializavimograndinė – nuo laboratorinių tyrimų iki rinkai parengtų sprendimų. Aptartos bendradarbiavimo kryptys apima dirbtinį intelektą, sveikatos technologijas, klimato inovacijas ir kibernetinį saugumą, taip pat startuolių akceleravimą ir jungtinius tyrimus.

Vizitas Ženevoje išryškino bendrą strateginę kryptį – Lietuva turi visas prielaidas būti aktyvia ir matoma globalių mokslo ir inovacijų ekosistemų dalimi. Tam būtina nuosekliai stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, skatinti technologijų perdavimą ir integruoti mokslo numatymo principus į viešąjį valdymą.

Vizitas dar kartą patvirtino paprastą, bet esminę mintį – Lietuva turi būti ten, kur gimsta ateitis.

Kultūra plačiau - kodas dezinformacija. Dirbtinis intelektas ar algoritminė įtaka?

Parengė Erika Tauraitė-Kavai

2026 m. balandžio 7-10 d. Mokslo ir inovacijų patarėja LR Kultūros ministerijoje Erika Tauraitė-Kavai dalyvavo Kembridžo universiteto organizuojamame kasmetiniame mokslininkų susitikime dirbtinio intelekto ir dezinformacijos tema.

Renginyje dalyvavo, skaitė pranešimus dalinosi naujausių tyrimų įžvalgomis pažangiausi mokslininkai, praktikai bei politikai iš viso pasaulio. Svečių tarpe buvo ir prof. Malcolm Turnbull (29-asis Australijos ministras pirmininkas), pasaulinio žinomumo klimato kaitos pionierius prof. Michael Mann (Pensilvanijos universiteto) bei prof. Anat Admati, Stanfordo universiteto) bei Pulitzerio prizą apdovanotas tiriamosios žurnalistikos žurnalistas Robertas Faturechi.

Renginio metu buvo pristatyti įvairių sektorių (klimato, finansų ir bankininkystės, medicinos ir psichiatrijos, apskaitos, politikos, ekonomikos, žiniasklaidos bei socialinių mokslų) patirtis taikant dirbtinio intelekto algoritmus bei jo įtaką rezultatams ir skaidrumui. Ypatingas dėmesys buvo skirtas socialinių medijų poveikiui visų sektorių dinamikos bei visuomenės augančiai

poliarizacijai. Atskleisti naudojamų LLM ir DI algoritmų sisteminiai šališkumai bei ribotumai, kurių socialinė medija dažniausiai nemini ir nediskutuoja. Pavyzdžiui, medicinoje pastaruoju metu siūloma netaikyti DI praktikoje diagnozuojant ligas, kadangi klaidos labai dažnos ir 5 kriterijai nėra pakankami žmogaus sveikatos diagnozavimui. Finansų srityje pristatyti tyrimai, kad dirbtinis intelektas gali paskatinti klaidingų ir finansiškai nuostolingų, žalingų sprendimų priėmimą. Politikos srityje socialinių medijų poveikis itin neigiamas – atvirai poliarizuojantis viešuomenę, kuomet algoritmų pagalba dezinformacija iškeliamą ir platinama, o teisinga, faktais grįsta informacija nustumiamą į žinių srauto apačią, siekiant kuo didesnio vartotojų įsitraukimo.

Atsižvelgiant į įvairių sektorių patiriamą algoritmų skatinamos dezinformacijos neigiamą poveikį, renginio metu buvo išsakyta didžiulis poreikis DI ir LLM technologijų taikymo rizikos įvertinimui bei reguliavimui, kviečiant politikus, mokslininkus bei žurnalistus skirti pakankamai dėmesio dezinformacijos temai. Mokslininkai kviečia pradėti tarpsektorines visuomenines diskusijas DI, LMM ir dezinformacijos tema, taip, kaip pavyzdžiui buvo diskutuojamos genų terapijos metodai prieš porą dešimtmečių.

Naujienlaiškiui 2026-04-14

Sveikata ir dirbtinis intelektas

Parengė Lina Žiaukinė

Svarbu paminėti svarbią Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) inovacijų politikos iniciatyvą: Pradėti duomenimis ir dirbtiniu intelektu (DI) grįstą sveikatos sistemos transformaciją.

Užsibrėžėme tikslą - parengti DI sveikatos sistemoje plėtros gaires 2026-2031 metams.

2025 m. pabaigoje subūrėme tarpinstitucinę Darbo grupę, kurioje dalyvavo Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Inovacijų agentūros, Valstybės duomenų agentūros ir kitų susijusių institucijų atstovus. Idėjoms generuoti telkėme duomenų mokslininkus, sveikatos duomenų ir

sistemos ekspertus, DI asociacijos atstovus, kitus ekosistemos dalyvius.

MISAM gruodžio 18 d., kuriame buvo pristatytos gairės.
Autorė - L. Žiaukienė

Darbo grupė parengė gaires ir pristatė MISAM formate gruodžio 18 d.

Gairėse pasiūlyta vizija, misiją, strateginės kryptys, uždaviniai ir priemonės.

Strateginės kryptys:

1. Sveikatos duomenų kokybė ir DI ekosistemos kūrimas
2. Sveikatos duomenų valdymas, kompetencijos, pasitikėjimas ir institucinė sistema

Kitas etapas – darbo grupei iki 2026 m. liepos 1 d pavesta parengti Gairių įgyvendinimo planą, kas turėtų tapti strateginiu ministerijos veiklos dokumentu ir būti pradėtas įgyvendinti.

Lieka iššūkis suderinti veiksmus tarp ministerijų ir agentūrų DI srityje bei nukreipti žmogiškuosius ir finansinius resursus tikslingai, nedubliuojant iniciatyvų ir sinchronizuojant pastangas.

Nuo tyrimo iki politikos: TESAR galimybės tyrėjams ir viešajam sektoriui

Parengė Salomėja Vanagienė

TESAR (Training for Early-Stage Researchers on Evidence-Informed Policymaking) - tai Erasmus+ bendrai finansuojamas Europos projektas (2025 m. rugsėjis - 2028 m. vasaris), kuriuo siekiama „sujungti mokslą ir politiką“ ir sustiprinti įrodymais grindžiamą sprendimų priėmimą. TESAR telkia universitetus, tyrimų institucijas ir mokymo organizacijas visoje Europoje, o ankstyvosios karjeros tyrėjams suteikia žinias, įgūdžius ir įrankius, kad mokslo įrodymai virstų realiu politikos poveikiu.

Projektas apima modulinius mokymus su sertifikavimu karjeros pažangai (WP2), skaitmeninę politikos simuliacijų aplinką ir bendrai kuriamus politikos dokumentus (WP3), DI pagrįstus įrankius įrodymų komunikacijai (WP4) bei tvarumo ir mastelio didinimo veiklas - nuo nacionalinių renginių iki ilgalaikių partnerystių (WP5). Taip kuriama ekosistema, kur susitinka žinios, praktika ir politika, kad sudėtingi visuomenės iššūkiai būtų sprendžiami nuosekliai ir veiksmingai.

TESAR kviečia ir viešojo administravimo atstovus: simuliacijų aplinka leidžia „saugiai“ modeliuoti sprendimų scenarijus, kartu su tyrėjais kurti aiškius, įrodymais grįstus politikos dokumentus, o DI įrankiai padeda greičiau ir suprantamiau komunikuoti įrodymus sprendimų priėmėjams bei visuomenei. Be to, planuojami nacionaliniai renginiai ir partnerystės atveria kelią nuolatinei kompetencijų plėtrai ir ilgalaikiam bendradarbiavimui tarp mokslo ir valdysenos.

Puslapis: <https://tesarproject.eu/>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/tesar-training-for-early-stage-researchers-on-evidence-informed-policymaking/posts/?feedView=all>

Registracija į kursą: https://miticoro.typeform.com/tesar?utm_source=website

Industrinė doktorantūra Lietuvoje: „Kurk Lietuvai“ tyrimo įžvalgos ir pokyčių kryptys

Parengė Salomėja Vanagienė

Industrinė doktorantūra Lietuvoje turi didelį potencialą tapti reikšminga jungtimi tarp mokslo ir verslo, tačiau „Kurk Lietuvai“ atliktas tyrimas parodė, kad šis modelis vis dar susiduria su sistemiais iššūkiais. Nors sukurta teisinė ir finansinė bazė leidžia įgyvendinti industrinės doktorantūros projektus, praktikoje šios galimybės dažnai išnaudojamos fragmentiškai.

Tyrimas atskleidė, kad pagrindinės problemos kyla dėl nepakankamai aiškios industrinės doktorantūros sampratos, riboto verslo įsitraukimo ankstyvose stadijose, skirtingų lūkesčių tarp akademinų ir neakademinų partnerių bei doktorantams tenkančios didelės administracinės ir akademinės naštos. Taip pat pažymėta, kad trūksta nuoseklios komunikacijos apie šio modelio naudą ir sėkmingus pavyzdžius.

Atsižvelgiant į „Kurk Lietuvai“ tyrimo išvadas, siūloma: apibrėžti aiškesnį industrinės doktorantūros modelį nacionaliniu lygmeniu, tikslingas verslo ir viešojo sektoriaus organizacijų informavimas bei įtraukimas, išgryninti doktorantų ir partnerių vaidmenys ir lūkesčiai. Taip pat siūloma stiprinti metodinę pagalbą, gerinti doktorantų darbo sąlygų lankstumą ir skatinti tyrimų rezultatų pritaikomumą praktikoje.

Industrinės doktorantūros stiprinimas - tai ilgalaikė investicija į žiniomis grįstą ekonomiką, talentų ugdymą ir inovacijų kūrimą. „Kurk Lietuvai“ tyrimas tapo svarbiu atspirties tašku tolesniems sprendimams, leidžiantiems industrinės doktorantūros modelį Lietuvoje plėtoti nuosekliai, efektyviai.

Industrinės doktorantūros koncepcijos Lietuvoje peržiūra: <https://kurklt.lt/projektai/industrines-doktoranturos-koncepcijos-lietuvoje-perziura>

Užsienio praktikų apžvalga: <https://data.kurkl.lt/wp-content/uploads/2025/05/Uzsienio-praktiku-analize-Lijana-Dienaite-2025.pdf>

Parama valstybės finansuojamoms doktorantūros vietoms, skirstomoms konkurso būdu: <https://lmt.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/mokslo-finansavimas/karjeros-mobilumo-sklaidai-skatinimo-priemones/parama-valstybes-finansuojamoms-doktoranturos-vietoms-skirstomoms-konkurso-budu-konkursine-doktorantura/>

Straipsnis verslo žiniuose: [Kryžminėje ugnyje tarp darbdavio ir universiteto: kodėl verslas vengia doktorantų - Verslo žinios](#)